

gemeente **Oosterhout**

Aan de gemeenteraad

Datum	Zaaknummer	In behandeling bij
... mei 2022	343013	

Onderwerp

Proces Verstedelijkingsakkoord Stedelijke Regio Breda-Tilburg

Geachte raad,

Met deze brief informeren wij u over het proces dat moet leiden tot een Verstedelijkingsakkoord voor de stedelijke regio Breda-Tilburg (SRBT). Met het rijk, de provincie, vier waterschappen en de negentien gemeenten wordt samen opgetrokken in de verstedelijkingsopgaven van de SRBT. Aan de hand van een akkoord en een woondeal werken wij toe naar interbestuurlijke afspraken hierover. Onder andere op basis van de Regionale Investeringsagenda (RIA) bent u in de afgelopen periode al geïnformeerd over de stappen die wij hierin tot nu toe hebben gezet.

Het samenwerkingsproces loopt ook in de bestuursperiode 2022-2026 door.

In deze brief informeren wij u daarom over de stand van zaken. Ook kijken we vooruit naar de stappen die we zetten richting het afsluiten van een Verstedelijkingsakkoord (medio november van dit jaar) en de opvolging van de dan te maken afspraken. Ten slotte gaan wij in op de manier waarop wij uw raad bij de vervolgstappen willen betrekken.

Beleidsinzet Rijk

De rijksoverheid heeft de Nationale Omgevingsvisie (NOVI) opgesteld. Daarin werkt het rijk ideeën uit over de toekomstige ontwikkeling van de leefomgeving in Nederland. De NOVI kent vier prioriteiten: ruimte maken voor klimaatadaptatie en energietransitie; duurzaam economisch groeipotentieel; sterke en gezonde steden en regio's en toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied. Een belangrijk onderdeel van die NOVI gaat over 'verstedelijking en verstedelijkingsopgaven'. Het nieuwe nationale coalitieakkoord en de nieuwe Nationale Woon- en Bouwagenda en het Programma Woningbouw scherpert de beleidsinzet van het Rijk ten aanzien van de verstedelijkingsopgaven verder aan.

Verstedelijkingsstrategie Brabant

In de NOVI wordt geconstateerd dat een groot deel van Nederland functioneert als ware éhét én stedelijk netwerk. Brabant speelt in dit verband een belangrijke rol. Ook in onze provincie ligt een forse bouw-, transformatie- en herstructureringsopgave. Reden om als Brabantse partners met het rijk en de waterschappen gezamenlijk te bepalen wat er nodig is in Brabant voor een duurzame verstedelijking. De verstedelijkingsopgave voor Brabant wordt opgepakt op twee

schaalniveaus:

- De gezamenlijke Verstedelijkingsstrategie Stedelijk Netwerk Brabant. Hierin worden de uitgangspunten van de verstedelijkingsopgave Brabantbreed uitgewerkt. Het proces voor de Verstedelijkingsstrategie heeft tot doel om gezamenlijk richtinggevende keuzes te maken voor uitgangspunten en kaders voor de regionale afspraken (zie hieronder). Dit proces wordt getrokken vanuit de provincie Noord-Brabant, samen met de B5-gemeenten (Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch en Tilburg), de gemeenten Bergen op Zoom en Roosendaal, het rijk en de waterschappen.
- Uitwerking en concretisering van de verstedelijkingsstrategie in verstedelijkingsakkoorden per stedelijke regio. De stedelijke regio Breda-Tilburg is één van de vier stedelijke regio's binnen Brabant. De andere drie zijn Stedelijk gebied Eindhoven, 's-Hertogenbosch en Bergen op Zoom/Rosendaal.

Uitgangspunt is dat beide processen parallel verlopen en elkaar wederzijds beïnvloeden.

De Brabantbrede verstedelijkingsstrategie en het regionale verstedelijkingsakkoord zijn gericht op ondersteuning die het Rijk en de provincie de regio's hierbij kan bieden en biedt de regio de kans bestaande sectorale afspraken (o.a. wonen, energie en bedrijventerreinen) te verbinden en extra ambities neer te zetten.

De Verstedelijkingsstrategie Brabant wordt momenteel ambtelijk en bestuurlijk voorbereid. Bedoeling is dat de strategie en de voor Brabant benodigde interventies / afspraken in juni a.s. in het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving met de betrokken minister(s) wordt geagendeerd. In de tussentijd zullen alle colleges en ook (nieuwe) raden in regionale bijeenkomsten hierover worden geïnformeerd en betrokken (zie 'Vervolg en afstemming PS, AB's en raden' hierna).

Verstedelijkingsopgaven en -akkoord Stedelijke Regio Breda-Tilburg (SRBT)

Vanuit de bestaande kwaliteiten van de regio (zie bijgevoegd kader) wil de SRBT zijn positie in het stedelijk netwerk van Nederland versterken. Als bouwsteen hiervoor en voor het maken van afspraken over de verstedelijkingsopgaven hebben de subregio's Breda (10 gemeenten) en Hart van Brabant (9 gemeenten) in 2021 een Regionale Investeringsagenda's (RIA) vastgesteld. De RIA is gebaseerd op "lagenbenadering" voor integrale aanpak van fysieke opgaven, gericht op gezonde groei, brede welvaart door het versterken van het vestigingsklimaat, het intensiveren van het daily urban system en het borgen van toegankelijke voorzieningen voor iedereen.

Met de RIA's zijn de ambities en bovenlokale plannen en benodigde investeringen geïnventariseerd. Ze zijn samengebracht tot een uitvoeringspropositie voor de benodigde kwalitatieve en kwantitatieve schaa sprong op vijf pijlers: wonen; economie; mobiliteit; groen-blauw en energie en klimaat. De woningbouwopgave is daarbij een sterke hefboom voor de integrale aanpak en voor de randvoorwaardelijke investeringen en meekoppelkansen op de andere vier thema's.

Duurzaam verstedelijken

In de lagenbenadering van de RIA's en de strategie van de SRBT gaat 'verstedelijken' nadrukkelijk over omgevingskwaliteit en de relatie tussen stad en land en dus niet over (alleen) bouwen in de grote steden. De ondergrond en het landschap vormen de drager van de ontwikkeling van de regio. Het systeem van bodem, water en groen is daarom randvoorwaardelijk voor gezonde en duurzame verstedelijking en wordt gebruikt om te werken aan de grote transities (mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie, energietransitie, circulariteit, landbouw, biodiversiteit) die de regio robuust en klaar maken voor de toekomst. Verstedelijking gaat nadrukkelijk samen met meer groen en blauw die tot diep in stad en dorp zichtbaar en voelbaar bijdragen aan de kwaliteit van leefomgeving. Zo kan een meer stedelijke leefomgeving ontstaan, kan het bestaand stedelijk weefsel zich vernieuwen en kunnen tegelijk de kenmerkende dorpse structuren en

landschappelijke kwaliteiten van de regio geborgd worden.

Daartoe zal verstedelijking de komende twintig jaar op een andere, meer duurzame en integrale manier tot stand moeten worden gebracht dan we gewend waren omdat we anders in de SRBT qua bereikbaarheid vastlopen, de doelen op het gebied van klimaatadaptatie en energietransitie niet gaan halen en verstedelijking onvoldoende verbinden aan de grote sociale opgaven.

Vanuit dit grotere, integrerende perspectief moeten we gezamenlijk onderzoeken of alle met de RIA's geïnventariseerde ambities en plannen zonder meer gerealiseerd kunnen gaan worden. In het kader van het Verstedelijkingsakkoord gaan partners in de regio het goede gesprek aan.

Daarin wordt duidelijk waarover overeenstemming bestaat, maar ook op welke onderdelen nog verdiepend onderzoek of gesprek nodig. Dan kan het bijvoorbeeld gaan om (nieuwe) grootschalige uitleggebieden voor woningbouw en de 'meekoppelkansen' daarvan voor bijvoorbeeld klimaatadaptatie of landschapsontwikkeling. Het proces is erop gericht om tot gezamenlijke keuzes te kunnen komen.

Belang voor Oosterhout

Het belang van het Verstedelijkingsakkoord is voor onze gemeente aanzienlijk. In de eerste plaats omdat een aantal van onze ambities een plaats in dit akkoord moeten krijgen. Die zijn daarmee dan ook bestuurlijk afgehecht. Dat geldt bijvoorbeeld voor onze bouwplannen in bestaand stedelijk gebied, maar ook over de gebiedsontwikkeling Oosterhout-Oost. Daarnaast vormt het akkoord de basis voor afspraken met rijk en provincie over investeringen in bijvoorbeeld bereikbaarheid; vanuit Oosterhouts perspectief geldt dit name voor de verbreding van de A27 (inclusief aanpak knooppunt Hooipolder) en de hoogwaardig-openbaarvervoerverbinding tussen Breda en Utrecht.

Organisatie

Het samenwerkingsproces SRBT wordt aangestuurd vanuit het directeurenoverleg en de Stuurgroep SRBT waarin directeuren respectievelijk bestuurders zitting hebben van de provincie, waterschappen en de gemeenten Breda, Gilze en Rijen, Moerdijk, Oosterhout, Tilburg en Waalwijk. In een breed bestuurlijk overleg vindt afstemming met de bestuurders van alle overheden (inclusief het rijk) plaats. Voor de provinciebrede verstedelijkingsstrategie Brabant vindt overleg en afstemming plaats in het Directeurenoverleg en de zogenaamde Summit EVK, waarin directeuren respectievelijk bestuurders van Breda en Tilburg zitting hebben. De SRBT-vertegenwoordigers brengen de belangen van de SRBT-regio in dit - parallelle - proces in.

Vervolg en afstemming PS, AB's en gemeenteraden

Tijdens het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving van juni 2022 worden richtinggevende principes vanuit de regio besproken, samen met die van de andere regio's en samen met de contouren van de verstedelijkingsstrategie Brabant. In de tweede helft van dit jaar worden strategie en akkoorden in concrete wederkerige uitvoeringsafspraken omgezet. De huidige planning voorziet erin dat tijdens het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) van november 2022 de definitieve strategie en akkoorden worden vastgesteld.

Het is van groot belang om de volksvertegenwoordigende organen (gemeenteraden, Provinciale Staten, algemene besturen van de waterschappen) te betrekken in het samenwerkings- en keuzeprocess rondom de verstedelijkingsopgaven. De colleges en dagelijkse besturen nemen hierin het voortouw. Nadat de gemeenteraden met deze informatiebrief zijn geïnformeerd over de stand van zaken en het vervolgproces stellen wij voor het komende half jaar de volgende drie stappen voor:

beoogde planning	activiteit
eind mei - begin juni 2022	regionaal SRBT-webinar raadsleden als onderdeel van inwerkprogramma waarin raadsleden worden geïnformeerd over context, aard, strekking en inhoud van de Brabant-verstedelijkingsstrategie en het SRBT-verstedelijkingsconcept
juni - BO Leefomgeving - strategie Brabant en SRBT	
september - november 2022	lokale consultatie gemeenteraden colleges/portefeuillehouders bespreken met hun werkgroep/commissie/raad de uitkomsten BO Leefomgeving en de daarop uitgewerkte concept-verstedelijkingsafspraken en halen input en reacties op vanuit de raden aan de voorkant van BO MIRT
november - BO MIRT - afspraken in verstedelijkingsakkoord	
december 2022 - jan e.v. 2023	uitwerking verstedelijkingsafspraken colleges maken lokaal voorstellen over uit/verwerking afspraken BO MIRT in eigen (omgevings)beleid en consulteren hierop hun raden cq. laten hen hierover besluiten

Ten slotte willen wij u erop wijzen dat het onderwerp 'regionale samenwerking' in meer brede zin (vooralsnog) geagendeerd staat voor een raadsinformatieavond op 17 mei a.s. Daarin zal ook de samenwerking binnen de SRBT in een bredere context aan de orde komen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,

Burgemeester en wethouders van Oosterhout,

, burgemeester,

, secretaris.

De kwaliteiten van de Stedelijke Regio

De stedelijke regio Breda-Tilburg wordt gevormd door negentien gemeenten: Alphen-Chaam, Altena, Baarle-Nassau, Breda, Dongen, Drimmelen, Etten-Leur, Geertruidenberg, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Moerdijk, Oisterwijk, Oosterhout, Tilburg, Waalwijk en Zundert. De regio Breda-Tilburg vormt één samenhangende stedelijke regio binnen Stedelijk Netwerk Nederland. Onderzoek heeft uitgewezen dat de inwoners van deze regio voor het overgrote deel van hun dagelijkse behoeften op deze regio georiënteerd zijn. De combinatie van kwaliteiten van het 'daily urban system' van de SRBT bestaat uit:

- 1.000.000 inwoners op 40 x 40 km met een mozaïek van (middel)grote steden en kleinere kernen;
- twee topziekenhuizen, één universiteit, drie hogescholen, diverse ROC's;
- sterke kennispositie en toepassing op raakvlak digitale technologie & menselijk gedrag;
- zeer omvangrijk MKB in maakindustrie en logistiek (zesde economie van NL);
- aantrekkelijk gevarieerd toplandschap (Loonse en Drunense Duinen, Biesbosch, NLDelta i.o. Van Gogh i.o.) op de overgang van zand naar klei en grote trekpleisters op gebied van recreatie, leisure en erfgoed (o.a. Efteling, Beekse Bergen, Zuiderwaterlinie).

